

Hét moment voor grondige review van IFRS 9?

IFRS 9 werkt in geval van een abrupte crisis sterker procyclisch dan de vorige boekhoudregel, betoogt Hasan Gürkan.

Hasan Gürkan

Zo'n twaalf, dertien jaar geleden, 2007/2008: de kredietcrisis grijpt om zich heen en kost de Amerikaanse bank Lehman Brothers als eerste de kop. Het mondiale bancaire stelsel wankelt, diverse Europese banken krijgen overheidssteun en de wereldeconomie komt in sneltreinvaart in een recessie terecht.

Dit nooit weer. De leiders van de grootste en economisch machtigste landen geven beleidsmakers de opdracht om de kapitaalbuffers van banken te verhogen. En er moet een nieuwe boekhoudstandaard komen die minder procyclisch uitpakt, waarbij banken bij het verstrekken van kredieten al een stroppenpot vormen. Zo'n tien jaar later, in 2018, is IFRS 9 ingevoerd.

Nu kort na invoering dient zich het eerste echte moment aan waarin IFRS 9 op de proef wordt gesteld. Covid-19 zet de markten op hun kop, verliesverwachtingen stijgen opeens heel sterk, er is veel onzekerheid over duur en diepte van de economische teruggang. Nog voordat banken met kwartaalcijfers komen, komen toezichthouders met aanwijzingen hoe banken IFRS 9 moeten toepassen. Het opvallendste is die van de European Securities and Markets Authority (ESMA). De ESMA publiceert *guidance* waarin zij uitlegt hoe IFRS 9 moet worden toegepast en banken dienen niet uit te gaan van te zwarte scenario's. Feitelijk gezien bepaalt ESMA niet hoe IFRS 9 moet worden toegepast, maar dat hiernaar geluisterd wordt is evident.

De Amerikaanse banken hebben afgelopen weken de cijfers over het eerste kwartaal van 2020 gepubliceerd. Het leek net een wedstrijd welke bank de stroppenpot het meeste kon aanvullen. De verwachte verliezen stegen met \$19,8 miljard, van \$5,6 miljard het eerste kwartaal van 2019 naar \$25,4 miljard in het eerste kwartaal van 2020. Het lijkt erop dat ondanks een wet, de *Coronavirus Aid, Relief, and Economic Security* (CARES) Act, in werking gesteld om de invoering van de Amerikaanse equivalent van IFRS 9 uit te stellen, Amerikaanse banken deze wel hebben toegepast. Dat getuigt van zekerheid en lijkt een signaal af te geven naar de markt dat Amerikaanse banken voldoende buffers hebben.

De grootste banken Europese banken hebben afgelopen weken resultaten over het eerste kwartaal gepubliceerd en ook hier is een enorme stijging van de verwachte kredietverliezen te zien. Verliezen in het eerste kwartaal van 2020 zijn € 12,4 miljard, meer dan een verdubbeling ten opzichte van € 3,7 miljard het eerste kwartaal van 2019. Zo valt te lezen uit het persbericht van Barclays dat de kredietverliezen zijn gestegen van £585 miljoen in het eerste kwartaal 2019 tot £2,1 miljard in het eerste kwartaal van 2020, waarvan £1,2 miljard direct gerelateerd wordt aan de Covid-19 pandemie. Wij zien, weliswaar minder expliciet toegelicht, eenzelfde trend bij de andere grote banken. Het ligt dan ook in lijn der verwachting dat Nederlandse banken komende weken met eenzelfde stijging van verwachte kredietverliezen zullen komen.

Het is duidelijk dat banken het effect van Covid-19 hebben meegenomen in de bepaling van verwachte kredietverliezen. De toename in vergelijking met dit kwartaal een jaar eerder is enorm. Niet vreemd gezien de wereldwijd verwachte stijging van de werkloosheid, recessieangst en begrotingstekorten. IFRS 9 doet in die zin zijn werk, omdat banken in een vroeg stadium van de economische cyclus kredietverliezen boeken.

Toch legt de standaard ook haar tekortkomingen bloot. Wie is er in staat om een zinnige schatting te maken van de diepte en lengte van de economische malaise? Hoe zijn de grootste Europese banken omgegaan met de 'flexibiliteit' in IFRS 9 waar de ESMA op heeft gewezen? De verwachting is dat banken gemaakte schattingen en aannames over verwachte kredietverliezen toelichten, zodat de gebruiker deze kan beoordelen. De praktijk leert dat verwachte kredietverliezen als gevolg van Covid-19 veelal als 'correctie-aanpassing' zijn verwerkt, omdat de bestaande modellen niet in staat zijn om verwachte kredietverliezen in de huidige onzekerheden zonder meer betrouwbaar te bepalen.

En daarmee worden de tekortkomingen van IFRS 9 blootgelegd. IFRS 9 werkt in geval van een abrupte crisis zoals deze sterker procyclisch dan de vorige boekhoudregel. Bovendien moeten schattingen over soms lange termijn worden gemaakt, waarbij de balans tussen betrouwbaarheid en relevantie onder druk staat. Al acht ik de kans klein, wellicht is dit het moment voor een grondige review van IFRS 9.

Deel dit artikel

Hasan Gürkan MSc EMA RA is als manager werkzaam bij KPMG. Hij schrijft op persoonlijke titel.

GERELATEERD

NIEUWS | 12 mei 2022

Brusselse coulance voor coronastaatssteun in juli voorbij

Aan de ruimte die de Europese Commissie biedt voor coronasteun aan bedrijven komt komende zomer echt een einde. De staatssteunregels worden niet langer opgeschort... →

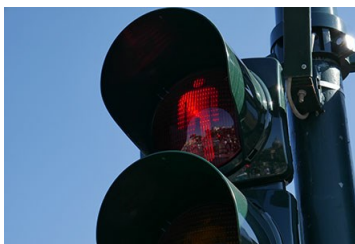

NIEUWS | 12 mei 2022

ING: horeca maakt dit jaar grote inhaalslag van coronacrisis

De horeca gaat dit jaar een grote inhaalslag maken van de coronapandemie, toen cafés en restaurants tijdens de lockdowns gesloten bleven. →

NIEUWS | 11 april 2022

KVK: minder startende, meer stoppende ondernemers

Het aantal startende ondernemers lag vorige maand een stuk lager dan een jaar eerder. Het ging om een afname van 8 procent, meldt de Kamer van Koophandel. Het aantal... →

NIEUWS | 04 april 2022

Kabinet wil geen generieke overheidssteun meer bij aanpak corona

Bij mogelijke nieuwe maatregelen tegen corona wil het kabinet niet opnieuw generieke overheidssteun geven. Alleen bij het zwaarste scenario en als bedrijven volledig... →

NIEUWS | 28 maart 2022

Concept 'Nederlands Herstel- en Veerkrachtplan' naar Tweede Kamer

Het kabinet heeft een eerste concept van het Nederlandse Herstel- en Veerkrachtplan naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarin zijn bijna veertig plannen voor hervormingen... →
